

Parlamentul
Republicii Moldova

DA nr. 04/20

16 ianuarie 2020

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroului permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărâre a Parlamentului Republicii Moldova privind adoptarea Declarației cu privire la constatarea stării de criză de mediu pe teritoriul Republicii Moldova.

Anexă: Proiectul de hotărâre

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>6</u>		
" <u>16</u> "	<u>01</u>	<u>2020</u>
Ora		

**Deputați în Parlamentul
Republicii Moldova**

Dumitor Aloiba
Roșca Veronica
Balina Șerif
Doine Gheorghe
Vigreni Patruș
Oazu Nantoi

HOTĂRÂRE

**privind adoptarea Declarației Parlamentului Republica Moldova cu privire la
constatarea stării de criză de mediu pe teritoriul Republicii Moldova**

În temeiul art.121 din Regulamentul Parlamentului,
Parlamentul adoptă prezenta hotărâre:

Articolul 1 – Se adoptă Declarația Parlamentului Republica Moldova (Se
anexează).

Articolul 2. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ZINAIDA GRECEANÎ

Declarație cu privire la constatarea stării de criză de mediu pe teritoriul Republicii Moldova

Parlamentul Republicii Moldova, în calitate de organism legislativ suprem al poporului și unică autoritate legislativă a țării, potrivit art. 6 al Constituției Republicii Moldova, confirmat în această funcție în rezultatul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, constată cu îngrijorare degradarea mediului înconjurător pe teritoriul Republicii Moldova, cauzată inclusiv de lipsa unor acțiuni determinate și a unei conștientizări din partea politicienilor și a administrației publice locale și centrale. Poluarea aerului, a apelor, a solului, gestionarea inefficientă a deșeurilor, reglementările inefficiente din domeniul ocrotirii mediului și politicile care nu încurajează suficient de hotărât o schimbare de atitudine riscă să afecteze grav sănătatea populației, inclusiv, și în primul rând, a generațiilor viitoare, și să împiedice dezvoltarea durabilă a țării noastre. Interesele mediului de afaceri în a obține profituri imediate fără a ține cont de daunele provocate mediului înconjurător, în combinație cu corupția politică care blochează cu prea mare ușurință orice tentativă de schimbare sau reglementare eficientă, riscă să aducă mediul înconjurător la un nivel de degradare avansată, punct din care să nu mai existe cale de întoarcere.

Țara noastră are de înfruntat o multitudine de provocări. Prin prezenta declarație, ținem să atragem atenția asupra mușamalizării gradului de poluare a mediului înconjurător și negarea realității privind catastrofa ecologică în care ne aflăm. Anterior, ne-am confruntat cu atitudinea indiferentă a autorităților centrale și locale, a mediului de afaceri și a fiecăruia din noi. Perpetuarea acestei indiferențe riscă să devină fatală pentru sănătatea, securitatea și bunăstarea generațiilor următoare. Se impun măsuri imediate pentru a redresa situația,

motiv din care Parlamentul Republicii Moldova, bazându-se pe Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător, art. 6 al Legii, care oferă împuterniciri Parlamentului Republicii Moldova să declare teritoriile drept zone de criză ecologică sau de catastrofă ecologică, declară prin prezenta Hotărâre **stare de criză de mediu pe teritoriul Republicii Moldova.**

Concluziile Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), entitate din cadrul Organizației Națiunilor Unite, avertizează că, pentru a evita un dezastru global, omenirea trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a preveni o încălzire globală cu mai mult de 1.5°C. Atingerea acestui obiectiv presupune o mobilizare fără precedent a tuturor statelor lumii. Republica Moldova este obligată să-și aducă aportul la acest proces, iar pentru asta realitatea din țara noastră trebuie recunoscută.

Creșterea numărului zilelor de caniculă și a incidenței fenomenelor meteorologice extreme pe teritoriul Republicii Moldova, fenomene corelate încălzirii globale, prognozate să crească în frecvență și intensitate în următoarele decenii, cauzează pagube sectorului agricol, afectează sănătatea cetățenilor Republicii Moldova și, implicit, aduce daune economiei naționale.

Țara noastră se ciocnește cu multiple probleme de mediu care afectează în cel mai direct mod calitatea vieții cetățenilor, printre care:

1. Râurile mici din Republica Moldova sunt la cel mai înalt nivel de poluare din Europa din cauza lipsei sistemelor de epurare ale apelor uzate. Apele uzate neepurate din orașe și sate fiind deversate direct în râuri sau pe sol, provoacă o poluare excesivă a apelor de suprafață din țară. Agenții economici, de asemenea, nu au construit sisteme de epurare ale apelor

uzate industriale, deversând ape uzate industriale în mediul înconjurător, fără epurare. Râurile Nistru și Prut reprezintă singura sursă de apă potabilă pentru municipiul Chișinău și multe alte orașe. Acestea sunt poluate zilnic cu ape uzate netratate din localitățile situate în bazinele acestor râuri;

2. Apa din fântânile de mină de pe teritoriul țării nu corespunde standardelor în proporție de 70%;
3. Starea actuală a solurilor Republicii Moldova este îngrijorătoare: 35% din soluri sunt erodate, peste 36 de mii hectare de terenuri sunt afectate de ravene și alunecări, se atestă un număr mare de soluri contaminate cu pesticide. Prejudiciul cauzat economiei doar de scăderea recoltelor constituie 423 mln. lei anual;
4. În anul 2018 au fost în funcțiune peste 1100 de gunoiști autorizate, iar numărul gunoiștilor neautorizate identificate a fost de peste 2800. 100% din deșeurile generate de cetățenii RM sunt depozitate la sol. Acest factor are un impact negativ imens asupra sănătății populației, prin poluarea apelor de suprafață, a apelor subterane, a solului, aerului și a mediului în general, inclusiv prin efectul de seră;
5. Nivelul de poluare al aerului în municipiul Chișinău este estimat ca fiind, în majoritatea cazurilor, între înalt și foarte înalt, sursa principală de poluare a aerului fiind mijloacele de transport;
6. Suprafața ariilor naturale protejate de stat constituie doar 5,8% din teritoriul țării, iar conform cerințelor stipulate în convențiile internaționale din domeniu, statul Republica Moldova nu asigură o conservare eficientă a diversității biologice;
7. Fondul forestier național constituie, oficial, doar 13,2% din suprafața țării, cu mult sub media europeană de 40%. Suprafața pădurilor rămâne neschimbată în ultimii 5 ani în

poftida plantărilor efectuate în ultimii ani. Cu doar 13,2% de terenuri împădurite din suprafața țării nu vom putea dezvolta reziliența climatică și vom pierde și acel volum rămas de apă în țară, care există în 2019.

Acestea și alte probleme de mediu sunt alimentate și agravate de corupție, inacțiune, lipsă de viziune și indiferență.

În acest sens, Parlamentul Republicii Moldova:

- recunoaște că schimbările climatice reprezintă un pericol existențial, inclusiv la nivel național, atât pentru mediul înconjurător, pentru economia țării, cât și pentru cetățenii acestei țări, inclusiv și în primul rând, pentru generațiile viitoare;
- consideră că problemele de mediu cu care se confruntă Republica Moldova sunt grave și necesită o soluționare urgentă, iar pentru depășirea acestei crize este nevoie de o mobilizare comună a autorităților atât centrale cât și locale, mediului de afaceri, și a întregii societăți.

De asemenea, Parlamentul Republicii Moldova face apel:

- Către Guvernul Republicii Moldova și ministerele de resort să ofere tot suportul necesar pentru elaborarea și implementarea de urgență a unui plan național de acțiuni care va viza criza de mediu, inclusiv prin susținerea obiectivelor de scurtă durată și de lungă durată, astfel încât procesul de contracarare a crizei de mediu să nu fie afectat de factorul politic;
- Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și instituțiile subordonate să aplice metode mai eficiente pentru a adresa criza de mediu și să racordeze legislația de mediu necesităților actuale, pentru a accelera soluționarea gestionării ineficiente a deșeurilor, a poluării surselor de apă, a degradării solurilor, a sporirii suprafeței ariilor naturale protejate și a pădurilor, a poluării aerului etc.;

- Ministerul Economiei și Infrastructurii să demareze procesul de tranziție către o economie circulară, iar fiecare decizie economică să fie evaluată prin prisma durabilității și sustenabilității, astfel încât să putem asigura o dezvoltare economică cu impact minim asupra mediului înconjurător. Avem o economie mică și slab dezvoltată, iar acest fapt trebuie văzut ca o oportunitate de a construi, din temelie, o economie verde;
- Ministerul Finanțelor să elaboreze politici fiscale care să contribuie la ocrotirea mediului prin descurajarea utilizării materialelor poluante și a atitudinii indifferente față de mediul înconjurător. Inspectoratul pentru Protecția Mediului și subdiviziunile sale responsabile de finalitatea politicilor naționale de mediu, să efectueze un control riguros al activităților economice de pe teritoriul Republicii Moldova și să asigure respectarea uniformă și implementarea calitativă a legislației de mediu pe întreg teritoriul țării;
- Instituțiile statului să fie mai determinate în lupta cu corupția de la toate nivelele. Corupția este un factor care exacerbează inclusiv riscurile de mediu prin aplicarea selectivă sau defectuoasă a reglementărilor existente sau prin prevenirea aprobării reglementărilor noi, necesare pentru protecția mediului;
- Autoritățile locale să soluționeze problemele de mediu urgente care afectează populația la nivel local, prioritate având poluarea apelor, a aerului și a solurilor, gestionarea deșeurilor, precum și să întreprindă în mod urgent măsuri pentru prevenirea poluării continue a mediului;
- Mediul de afaceri să respecte legislația de mediu, să coopereze cu autoritățile centrale și locale în vederea reducerii impactului asupra mediului înconjurător prin activitățile economice și sporirii protecției acestuia;

- Instituțiile de resort, instituțiile de învățământ, sectorul non-guvernamental și asociativ să informeze cetățenii Republicii Moldova cu privire la criza de mediu, ce reprezintă aceasta și care sunt responsabilitățile cetățenilor cu privire la respectarea legislației de mediu și protecția mediului înconjurător.

De asemenea, Parlamentul solicită Guvernului Republicii Moldova instituirea unei comisii de raportare trimestrială despre acțiunile întreprinse și progresele înregistrate privind implementarea acestora.